

Sammendrag:

Utenlandske turister i Norge

Utviklingstrekk 2000 - 2011

TØI rapport 1268/2013
Forfatter(e): Petter Dybedal, Eivind Farstad
Oslo 2013, 43 sider

Totalt antall overnattende utenlandske turister økte med 60 prosent fra 2000 til 2011- fra 3,1 til 5 millioner, og antallet utenlandske gjestedøgn nådde i 2011 32,6 millioner. To tredeler av de nye gjestedøgnene har kommet i sommersesongen, men det har likevel vært prosentvis større vekst i månedene utenom sommersesongen.

Atte av ti nye turister kommer på ferie- og fritidsbetingede reiser, og besøk hos slekt og venner vokser raskest. Tilveksten i antall gjestedøgn ved besøk hos slekt og venner har vært nesten like høy som veksten i antall kommersielle gjestedøgn.

Mer enn halvparten av veksten er kommet på flysiden, antall ankommende turister med fly er mer enn doblet i perioden. Antallet turister fra de tradisjonelle nærmarkedene (med unntak av Sverige) vokser mindre enn antallet turister fra land i Sør- og Øst-Europa.

Den store veksten i kommersielle overnattinger fanges av ulike grunner ikke opp i den offisielle overnattingsstatistikken. Rapporten konkluderer derfor med overnattingsstatistikken ikke er tilstrekkelig for å kunne gi tilstrekkelig presise tall for utviklingen i den innkommende turismen. En helhetlig og pålitelig statistikk må baseres på totaltall for utenlandske ankomster og utvalgsundersøkelser ved utreise.

Datamaterialet for denne analysen er hentet fra TØIs årlige Gjesteundersøkelse blant utenlandske turister. Undersøkelsen kartlegger omfanget av den innkommende turismen og hvordan den fordeler seg på reisemåte, inn- og utreisested, overnattingsform, sesong, reiseformål, nasjonalitet og besøksmål. Populasjonen i undersøkelsen omfatter både feriereisende og yrkesreisende, men ikke personer som er på reise til/fra arbeidssted eller studiested.

Tabell I Utenlandske turister i Norge 2000 og 2011. Millioner ankomster, gjestedøgn, dagsbesøkende og passasjerer ombord på cruiseskip med minst ett anløp i Norge.

	2000	2011	Vekst %
Ankomster alle turister	3,1	5,0	60
Ankomster ferie	2,3	3,9	66
Ankomster yrke	0,8	1,1	41
Gjestedøgn alle turister	21,3	32,6	53
Gjestedøgn ferie	17,5	27,3	56
Gjestedøgn yrke	3,9	5,3	36
Dagsbesøkende	1,2	1,3	2
Cruisepassasjerer	0,2	0,5	120

Tabell I viser at antallet ankomster av turister med minst en overnatting i Norge har økt med 1,9 millioner fra 2000 til 2011, og antallet overnattinger har økt med 11,3 millioner. Ferie- og fritidsmarkedet er dominerende, og vokser også raskere enn de yrkesbetingede reisene.

Det er lite økning i antallet dagsturister, mens cruise er det hovedsegmentet som øker klart mest relativt sett.

To tredeler av veksten i antall ankomster har kommet i perioden mai-september, men det er likevel prosentvis høyere vekst i vinter- og høstsesongene (83 prosent mot 58 i sommersesong).

Antall turister som reiser med fly er mer enn fordoblet (112 prosent). Andelen som reiser med fly har dermed økt fra 32,4 til 43,1 prosent. Antallet på vei har økt med 43,3 prosent og på ferge med 22,8 prosent.

Tabell II viser at svenske turister øker mer i antall (450 000) enn turister fra noen annen enkelt nasjon, men det er markert mindre økning i antall turister fra tradisjonelle markeder som Danmark, Finland, Tyskland, Nederland og Storbritannia (ca 360 000 til sammen) enn det er fra øvrige land i Europa (555 000 til sammen). Når det gjelder gjestedøgn, er tilveksten større fra ”øvrige land i Europa” (4,47 millioner) enn fra de nevnte nærmarkeder, inkludert Sverige (3,36 millioner).

Tabell II Tilvekst i antall ankomster og antall gjestedøgn 2000 – 2011, etter nasjonalitet. Ferie- og fritidsbetingede reiser hele året. 1000 ankomster/gjestedøgn.

	Tilvekst 2000 - 2011 (1000)	
	Ankomster	Gjestedøgn
Sverige	450	2025
Danmark	-17	-341
Nederland	65	228
Storbritannia	66	332
Finland	70	381
Tyskland	174	1113
Land utenfor Europa	177	1650
Europa ellers	555	4467
I alt	1540	9855

Tilveksten i antall gjestedøgn er spesielt stor for besøk hos slekt og venner, det har her vært en økning på ca 4,1 millioner gjestedøgn (87,5 prosent). Til sammenlikning har antallet kommersielle overnattinger (hotell, pensjonat, camping/campinghytter, leide hytter) økt med 4,4 millioner, noe som gir en vekst på 33 prosent. Tilveksten i antall gjestedøgn hos slekt og venner er spesielt høy blant svenske besøkende.

Gjesteundersøkelsen viser et betydelig større antall kommersielle utenlandske gjestedøgn enn det Statistisk sentralbyrås overnatningsstatistikk viser, og forskjellene er blitt markant større fra 2000 til 2011. Samlet viser Gjesteundersøkelsen en økning i nær 4,4 millioner gjestedøgn i hotell, camping og leid hytte, mens SSBs statistikk for hotell, camping og hytteformidling viser en økning på kun 380 000 gjestedøgn.

Noe skyldes at mindre hotell- og campingforetak er unntatt statistikkplikt, men en medvirkende årsak (bortsett fra manglende innrapportering i hytteformidling) er sannsynligvis at de store endringene i eie- og driftsformer i norsk reiseliv har vanskeliggjort innsamlingen av overnatningsdata. En annen mulig forklaring er en

tiltakende underrapportering av utenlandske overnattinger i forhold til norske. SSBs tall for kommersielle overnattinger viser altså små endringer for utlendinger (1,3 prosent), mens de viser en økning på 4,6 millioner norske gjestedøgn (27,2 prosent).

Rapporten konkluderer derfor med overnattningsstatistikken ikke er tilstrekkelig for å kunne beskrive omfang og utvikling i den innkommende turismen. Her må man basere seg på totaltall for utenlandske ankomster og informasjon om oppholdstid, overnattningsform etc fra utvalgsundersøkelser ved utreise.